

OPŠTE UPUTE ZA PRIPREMU PACIJENATA PRIJE UZORKOVANJA LABORATORIJSKOG MATERIJALA

Dan prije uzimanja uzorka krvi potrebno je izbjegavati intenzivniju fizičku aktivnost, te izbjegavati masne obroke!

Nakon 18 časova uvečer, dan prije odlaska u laboratoriju, ne konzumirati hranu, alkohol i cigarete.

Ako se koristi neka farmakološki aktivna materija (lijekovi, alkohol, kofein, nikotin, sredstva ovisnosti, oralni kontraceptivi) koja može značajno da utiče na koncentraciju analita koji se mjeri, treba je izbjegavati najmanje dva dana prije uzimanja krvi u dogovoru sa ordinirajućim ljekarom.

Važno je da pacijenti svoju redovnu terapiju ne uzimaju ujutro prije uzorkovanja (gdje je primjenljivo), nego istu ponesu sa sobom i predviđenu jutarnju dozu popiju odmah nakon uzorkovanja krvi.

Za rutinske pretrage uzorak krvi od bolesnika uzima se ujutro između 7:15 i 09:00 časova, dok je bolesnik odmoran i prije nego što je podvrgnut dijagnostičkim i terapijskim postupcima.

UPUTE ZA PRIPREMU PACIJENATA PRIJE ODREĐIVANJA LIPIDNOG STATUSA

Dvije nedjelje prije uzorkovanja krvi za određivanje lipidnog statusa, izbjegavati velike oscilacije u težini uz uobičajeni način ishrane.

Dvadeset i četiri časa prije uzorkovanja krvi uobičajeno se hraniti bez premasnih obroka (nakon 18 h uveče, ne konzumirati hranu i alkohol).

Lijekove koji utiču na koncentraciju lipida u krvi treba, ako je moguće, izbjegavati najmanje dva dana prije uzimanja krvi u dogovoru sa ordinirajućim ljekarom.

Određivanje holesterola se ne bi trebalo vršiti u intervalu od dva mjeseca u slučaju akutnog infarkta miokarda, hirurške operacije, opsežne traume, kao i neposredno nakon akutne bakterijske ili virusne infekcije.

UPUTE ZA PRIPREMU PACIJENATA PRIJE PROVOĐENJA TESTA ORALNE PодноŠLJIVOSTI GLUKOZE

Prije izvođenja testa pacijent se ponaša uobičajeno uz redovnu ishranu sa standardnom količinom ugljenih hidrata bez bilo kakvih ograničenja fizičkih aktivnosti.

Za test je neophodno da se izvodi ujutro natašte (prije jela).

U toku samog testa pacijent mora da miruje bez konzumiranja jela, pića i cigareta.

UPUTE ZA PRIPREMU TRUDNICA PRIJE PROVOĐENJA TESTA ORALNE PодноŠLJIVOSTI GLUKOZE

Tri dana prije testa je dozvoljeno konzumirati uobičajene obroke, bez promjene u količini hrane i pića u odnosu na normalno.

Na 24 časa prije testa je zabranjena jača fizička aktivnost.

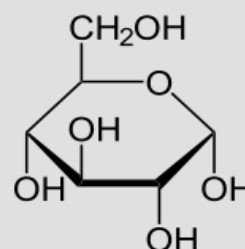
Na dan izvođenja testa se zabranjuje unos hrane i pića. Dozvoljena je samo voda.

Tokom izvođenja testa je zabranjena bilo kakva fizička aktivnost. Preporučuje se mirno sjedenje.

Glukoza se uzima natašte, zatim nakon 30, 60 i 120 minuta. Nakon četvrtog uzorkovanja krvi nakon 120 minuta, uobičajeni obroci su dozvoljeni.

UPUTE ZA PACIJENTE KOJI SU NA ORALNOJ ANTIKOAGULANTNOJ TERAPIJI

<p>Terapiju uzimati uveče, poželjno u isto vrijeme.</p>	
<p>Krv za određivanje protrombinskog vremena (INR) vaditi u jutarnjim satima, uz preporuku da interval između uzimanja terapije i vađenja krvi za INR bude u opsegu od 12h.</p>	
<p>Unos hrane sa povećanim sadržajem vitamina K i unos drugih lekova može da utiče na dobijeni rezultat.</p> <p>Namirnice sa visokim sadržajem vitamina K su: lisnato povrće, zelena salata, špinat, kelj, kupus, brokule, jabuke, šargarepa, paradajz i dr.</p>	

UPUTE ZA PRIPREMU PACIJENTA ZA ANALIZIRANJE PROLAKTINA

<p>Dan pred vađenje prolaktina pacijent treba izbjegavati hranu bogatu proteinima.</p>	
<p>Na 8-10h pred analizu, pacijent ne smije ništa piti ni jesti. Voda je dozvoljena.</p>	
<p>Pred samo vađenje krvi za ovu analizu, pacijent treba biti budan najmanje dva sata, a za to vrijeme ne smije izvoditi neke napore fizičke poslove.</p>	
<p>Ukoliko se uzimaju neki medikamenti, poželjno je da se o tome informišu zaposleni u laboratoriji.</p>	

UPUTE ZA PRIPREMU PACIJENATA ZA ODREĐIVANJE FUNKCIJE POLNIH ŽLIJEZDA

Krv za pretragu uzimati u skladu sa fazama menstrualnog ciklusa!
Izuzetak od pravila su žene u menopauzi, žene koje nemaju menstrualne cikluse i djevojčice prije puberteta.

Uzorkovanje nije preporučljivo ako je žena na hormonskoj terapiji ili uzimaju kontraceptive jer njihova funkcija mijenja funkciju polnih žlijezda.

Hormoni važni za procjenu pravilnosti menstrualnog ciklusa preporučuju se kontrolisati tokom istog menstrualnog ciklusa.

Ne preporučuje se uzimanje krvi za hormone jajnika ako je žena pred menstrualno krvarenje, kao ni u toku trudnoće.

Za uzorkovanje nije potrebno biti natašte.

UPUTE ZA PRIPREMU PACIJENTA PRIJE ODREĐIVANJA ŽELJEZA U SERUMU

Dva dana prije uzimanja urorka krvi ne piti sokove obogaćene vitaminima, kao i pića sa dodatkom pojačivača ukusa i boja.

Krv se uzima u ranim jutarnjim časovima.

Važno je da se u slučaju terapije preparatima željeza i/ili multivitaminским preparatima obogaćenim željezom pridržavate slijedećih pravila:

-prije uzorkovanja venske krvi krv ne uzorkovati u intervalu od tri dana nakon davanja intravenoznog preparata, deset dana nakon peroralnog uzimanja preparata željeza i mjesec dana nakon intramuskularnog davanja željeza. Nakon terapije sa transfuzijama krvnih prepatara potrebno je uzorkovanje odložiti za najmanje tri-četiri dana od trenutka aplikacije terapije.

UPUTE ZA UZIMANJE UZORKA URINA ZA KVALITATIVNU ANALIZU

Odgovarajući uzorak za kvalitativnu analizu je srednji mlaz prve jutarnje mokraće nakon noćnog sna (vrijeme od posljednjeg pražnjenja mokraćne bešike treba biti najmanje 4, a najviše 8h), uobičajene toalete vanjskih polnih organa, prije jela i redovnih fizičkih aktivnosti.

Analiza se ne preporučuje raditi u urinu žena neposredno prije, za vrijeme i neposredno nakon menstruacije, kao ni kod žena koje imaju vidljiv vaginalni iscjedak.

Uzorak mokraće treba skupljati u čistu posudu sa širokim grlom, preporučujemo u orginalne čašice za urin, za jednokratnu upotrebu sa zatvaračem.

U toku transporta urina, kolekcionirani uzorak se u laboratoriju mora dopremiti u zatvorenoj posudi. Uzorak dopremiti u laboratoriju u okviru 2 h (najkasnije 4 h) od trenutka kolekcioniranja.

UPUTE ZA UZIMANJE 24-ČASOVNOG URINA

24-časovni urin se sakuplja za analiziranje određenog broja kvantitativnih pretraga u urinu. Urin se sakuplja cijela 24 h.

U toku kolekcioniranja uzoraka pacijent se uobičajeno hrani i ponaša tokom cijelog perioda uzorkovanja.

Uzorkovanje započeti ujutro prvog dana, tako što pacijent prvi jutarnji urin tog dana mokri i odbaci, a zatim na posudi za uzorkovanje zapiše vrijeme odbacivanja prvog jutarnjeg urina kao vremena početka sakupljanja (npr. 6 h).

Svaku narednu izmokrenu porciju treba dodati ostalim, već sakupljenim porcijama. Porciju urina koju izmokri tačno u ono vrijeme od kada je, dan prije (npr. u 6 h), započeto sakupljanje urina, dodati preostaloj sakupljenoj količini. Sa ovom jutarnjom porcijom 24-časovno sakupljanje urina je završeno.

U toku sakupljanja urina, sakupljenu količinu je potrebno držati na hladnom mjestu. Bocu ili boce sa sakupljenim 24-časovnim urinom dopremiti u laboratoriju zajedno sa lječarskim uputom

UPUTE ZA PRIPREMU PACIJENTA PRIJE TESTA NA OKULTNO KRVARENJE U STOLICI

Sedam dana prije izvođenja testa ne preporučuje se uzimati lijekove koji mogu dovesti do krvarenja u gastrointestinalnom traktu i pojave krvi u stolici (aspirin, indometacin, kortikosteroidi i dr.)

Test se ne radi u slučaju dijareje, menstruacije, krvarenja iz hemoroida i hematurije.

Potrebno je, tri dana prije uzorkovanja, izbjegavati: nedovoljno pečeno crveno meso, jetrene kobasice, dinje, lubenice i sl.

Bitno je prestati sa uzimanjem preparata željeza, multivitaminskih preparata, kao i vitamina C.

Preporučljivo je koristiti dovoljno termički obrađeno crveno meso, žitarice, kao i kuhano voće i povrće.

UPUTE VEZANE ZA DOSTAVU UZORKA STOLICE ZA ANALIZU CALPROTECTINA

Za analizu je veoma bitno da uzorak stolice koji se kontroliše bude svjež!
Ukoliko to nije moguće, uzorak čuvati na hladnom mjestu do analize!

